

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania E. L.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 20 września 2018r., nr [...]

w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek przejścia w stan spoczynku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 stycznia 2019 r.,

wniosku odwołującej się o udzielenie zabezpieczenia,

udziela zabezpieczenia w ten sposób, że wstrzymuje skuteczność uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 20 września 2018 r., nr [...] w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez osiągającego wiek przejścia w stan spoczynku sędziego Sądu Rejonowego w O. - E. L.

UZASADNIENIE

W odwołaniu z 13 listopada 2018 r. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS) nr [...] z 20 września 2018 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek przejścia w stan spoczynku, sędzia Sądu Rejonowego w O. - E. L. zawarła wniosek o „udzielenie przez Sąd Najwyższy zabezpieczenia postępowania poprzez wyrażanie zgody na zajmowanie przez E. L. stanowiska sędziego do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego

postępowania”. Odwołująca się wskazała na naruszenie prawa materialnego w postaci art. 2 oraz art. 180 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz prawa formalnego, co miało, w jej ujęciu, istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 69 § 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (jednolity tekst: Dz.U. 2018, poz. 23 ze zm.), dalej: p.u.s.p., art. 29 ust. 2, art. 33 ust. 1 i art. 42 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. *o Krajowej Radzie Sądownictwa* (Dz.U. 2011, Nr 126, poz. 714 ze zm.), dalej: ustawa o KRS, przez nieuprawnione przyjęcie przez KRS, że ani interes wymiaru sprawiedliwości, ani ważny interes społeczny nie przemawiają za tym, aby odwołująca się w dalszym ciągu zajmowała stanowisko sędziego; brak poinformowania uczestnika postępowania przez KRS o terminie posiedzenia, na którym rozpatrywana była jej sprawa; brak wszechstronnego rozważenia sprawy przez KRS; brak pouczenia uczestnika postępowania o sposobie wniesienia odwołania od zaskarżonej uchwały i brak sporządzenia oraz doręczenia uczestnikowi postępowania uzasadnienia zaskarżonej uchwały. Wnioskując o udzielenie zabezpieczenia odwołująca się wskazała na interes wymiaru sprawiedliwości i prawo obywateli do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie przez rzetelny i sprawiedliwy sąd, przywołując okoliczności faktyczne istniejące w Sądzie Rejonowym, w którym orzeka od 39 lat.

Krajowa Rada Sądownictwa w odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do Sądu Najwyższego 20 grudnia 2018 r., stwierdziła, że od zaskarżonej uchwały KRS nie przysługuje środek odwoławczy, gdyż zgodnie z treścią art. 69 § 1b zd. 2 p.u.s.p. uchwała w tym przedmiocie jest ostateczna, i wniosła o odrzucenie odwołania w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy jest sądem kontrolującym uchwały KRS pod względem ich zgodności z prawem, o czym stanowi art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, wskazując, że uczestnik postępowania przed KRS może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Art. 734 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - *Kodeks postępowania cywilnego* (jednolity tekst: Dz.U. 2018, poz. 155 z późn. zm.), dalej

k.p.c. stanowi, że do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w pierwszej instancji. W ramach przedmiotowego postępowania brak jest innego sądu, który mógłby rozpoznać wniosek odwołującej się o udzielenie zabezpieczenia, gdyż Sąd Najwyższy jest jedyną instancją w toku kontroli legalności zaskarżonej uchwały w trybie art. 44 ust. 1 ustawy o KRS. Z tego względu, Sąd Najwyższy, w oparciu o art. 734 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, przyjął że jest właściwy do rozpoznania wniosku.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, do postępowania przed Sądem Najwyższym i Naczelnym Sądem Administracyjnym stosuje się przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej. Przepisu art. 87¹ k.p.c., przewidującego przymus adwokacko-radcowski, nie stosuje się. Z kolei przepis art. 398²¹ k.p.c. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o apelacji, a art. 391 § 1 k.p.c. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Uwzględnić należy tu także art. 13 § 2 k.p.c., który wskazuje, że przepisy o procesie stosuje się w innych rodzajach postępowań unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy stanowią inaczej. Takim odrębnym postępowaniem jest postępowanie zabezpieczające uregulowane w części drugiej k.p.c.

Do wątpliwości i zarzutów zgłoszonych przez odwołującą się KRS właściwie nie odniosła się, przywołując jedynie wskazane wyżej zdanie drugie z art. 69 § 1b p.u.s.p. Wskazany przepis stanowi, że „Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa jest ostateczna”. Nie oznacza to, że jest niezaskarżalna do sądu. Walor ostateczności oznacza brak możliwości skontrolowania decyzji w administracyjnym toku instancji. Ostateczność nie oznacza natomiast wyłączenia kontroli sądowej uchwały pod względem jej legalności. Art. 44 ust. 1 ustawy o KRS wskazuje, że uczestnik postępowania przed KRS może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Zdanie drugie przywołanego przepisu stanowi, że odwołanie nie przysługuje w sprawach określonych w art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, czyli rozpatrzenia wniosku o przeniesienie sędziego w stan spoczynku. Wynika stąd, że ustawodawca nie przewidział wyłączenia odwołania się od uchwały KRS w przedmiocie

oświadczenia o woli dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągnącego wiek przejścia w stan spoczynku.

Sąd Najwyższy, uznając swoją właściwość oraz dopuszczalność odwołania w trybie art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, rozważył, czy w świetle art. 730¹ § 1 k.p.c. odwołująca się uprawdopodobniła roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

Brak zabezpieczenia w przedmiotowej sprawie, toczącej się przed Sądem Najwyższym, spowodowałby, że przed rozpoznaniem sprawy ziściłby się skutek, którego dotyczyło postępowanie przed KRS, czyli 18 stycznia 2019 r. doszłoby do przejścia odwołującej się w stan spoczynku, a w związku z tym osiągnięcie celu postępowania w sprawie zainicjowanej odwołaniem mogłoby okazać się utrudnione. Skoro celem postępowania w sprawie jest kontrola zgodności z prawem uchwały KRS, to przyjąć trzeba, że skuteczność wywołującej daleko idące konsekwencje uchwały powinna być wstrzymana, a tym samym – na podstawie art. 69 § 1b zd. 3 p.u.s.p. – odwołująca się powinna pozostać na dotychczasowym stanowisku.

Owe daleko idące skutki dotyczą organizacji pracy sądu, w którym odwołująca się orzeka, jak chociażby konieczność przydziału spraw jej przydzielonych pomiędzy innych sędziów referentów, odwołanie wyznaczonych terminów posiedzeń, itp. Następstwa nieuwzględnienia wniosku o zabezpieczenie postępowania wystąpią również w sferze służbowej odwołującej się, gdyż otrzyma ona odprawę (art. 100 § 4 p.u.s.p.), ekwiwalent za niewykorzystany urlop i zacznie jej być wypłacane uposażenie należne sędziemu w stanie spoczynku (art. 100 § 2 p.u.s.p.) w wysokości niższej niż przysługujące sędziemu w służbie czynnej. Zatem w interesie wymiaru sprawiedliwości, jak i w interesie odwołującej się jest pozostawienie jej w stanie czynnym do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, czy w związku z zaskarżoną uchwałą KRS nie doszło do naruszenia prawa.

Przejście odwołującej się w stan spoczynku przed rozpoznaniem sprawy przez Sąd Najwyższy czyniłoby istotną zmianę w jej statusie, kształtowało stan niepożądany przed dokonaniem kontroli sądowej, co byłoby trudne do odwrócenia i

nie byłoby w interesie wymiaru sprawiedliwości. Dlatego – wobec braku w ustawie o KRS przepisu, który wstrzymywałby skuteczność uchwały do czasu rozpoznania odwołania – Sąd Najwyższy uznał wniosek o udzielenie zabezpieczenia za zasadny.

W związku z powyższym, na podstawie art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 41 ust. 3 ustawy o KRS, Sąd Najwyższy udziela zabezpieczenia w ten sposób, że wstrzymuje skuteczność uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 20 września 2018 r., nr [...], w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez osiągającego wiek przejścia w stan spoczynku sędziego Sądu Rejonowego w O. - E. L..